

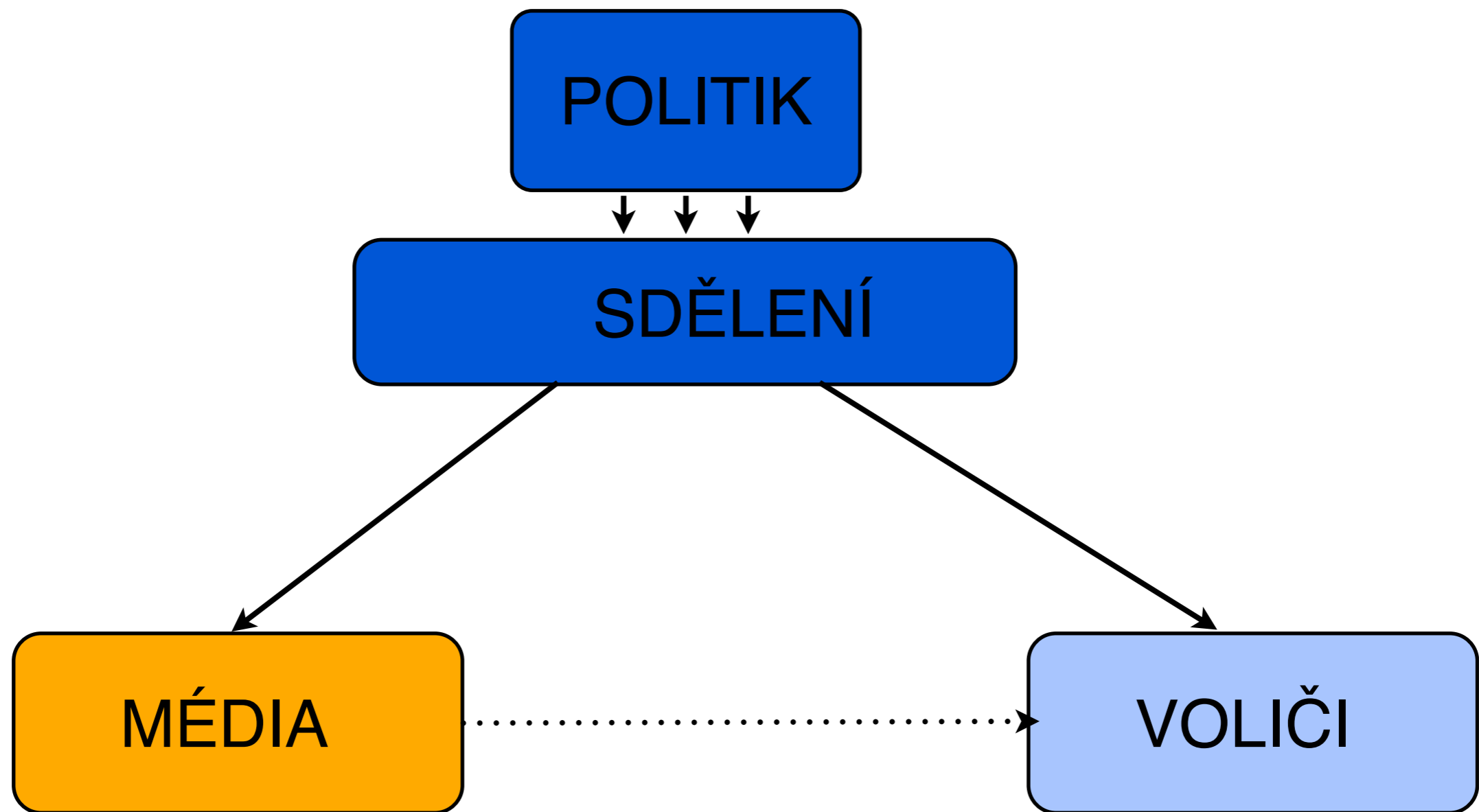
SPEECHWRITING

Barbora Petrová, 22. 3. 2013

Dnes

slavní řečníci, historické milníky, přednes,
praxe psaní projevů, typy projevů,
práce s publikem atd.

Politická komunikace

Projevy, které změnily historii

- Velcí řečníci?
- Nejlepší sound-bites?
- Co dělá projev skvělým a nezapomenutelným?

Rétorika

- věda o mluvení
- kořeny v antice a středověku
- nejstarší jazyková disciplína
- spolu s gramatikou a dialektikou vyučována na univerzitách

Cicero...je třeba mluvit tak, aby řečník posluchače poučil, potěšil a dojal. Učit je nutné, potěšit je příjemné a dojmout znamená zvítězit.

Rétorika

- u nás od 1348 jako “mluvokrása”
- Jan Blahoslav, Jan Hus, Bohuslav Balbín, J. A. Komenský, Josef Dobrovský, Josef Jungman
- po 1848 generace politiků (F. L. Rieger, K. Sládkovský, F. Grégr, K. Kramář, F. Soukup a TGM)

4 zásady mistrovské řeči podle JAK

1. **Hojnost** (bohatý slovník)
2. **Světlost** (srozumitelnost, jasný a stručný závěr)
3. **Líbeznost** (obsah, řeč, uměřená gesta, přirovnání, ironie)
4. **Mocnost** (mocná slova, který hýbají s posluchači, řeč opravdová)

Speechwriting historie

- Datuje se zpátky do historie, do antického Řecka a Říma (Caesar, Nero atd.)
- V Evropě tradice (státníci, britský parlament atd.)
- V USA, od úplného založení země (např. G. Washington měl minimálně 4 různé speechwritery)
- Lincolnovi pomáhal jeho ministr zahr. věcí; A. Johnson se naučil číst a psát od své ženy
- FDR byl první politik kdo používal pervazivní speechwriter (experti + stylisti J. Steinbeck, R. Sherwood)

...historie

- Nixon jako první veřejně přiznal, že má zaměstnance, kteří mu pomáhají s psaním projevů a proslovů
- V současnosti se žádná kampaň neobejde bez speechwriterů zejména s časových důvodů

V 1948, Truman přednesl 73 projevů v 15 dnech

Kennedy 64 v posledních 7 dnech kampaně

Carter 2, 100 projevů

Clinton ztratil hlas...

Slavní řečníci

- Protágoras
- Démosthénés
- Cicero
- Cato
- Luther, Kalvín
- Burke, O'Connell, Otis
- Lloyd George, Churchill
- Lenin, Mussolini, Castro, Hitler,
- Wilson, FDR, JFK
- Reagan, Clinton

Technika mluvení

- dýchání (respirace)
- tvoření a užívání hlasu (fonace)
- přesná a pečlivá výslovnost (artikulace)
- zvuková modulace (frázování, větný přízvuk, intonace, tempo)

Dvě pravidla Jacquese Séguéla

- *„Žijeme v dobách vypjatého egoismu. Voliči nejsou nějaká jednotná masa, ale miliony konkrétních jedinců. Politik proto musí své posluchače znát natolik, aby byl schopen komunikovat s různými lidmi různým způsobem podle toho, před kým a v jakých situacích se nachází“*
- *„Lidé hlasují pro drama, ne pro každodenní všednost“.*

Nepolitická řeč

- přednáška, referát, příspěvek do diskuse
- slavnostní proslovy (oslava, výročí, smuteční příležitost atd.)
- vystoupení pro média a v TV
- soudní řeč

Typy politických projevů

- stump speech
- projev na stranickém sněmu, primárky
- zvláštní příležitosti (válka, úmrtí, odchod, cena, diplomatické příležitosti atd.)
- inaugurační projev
- výroční (novoroční projev, The State of the Union atd.)

Stump speech

- kandidátský projev, který je variován podle místa a publika během kampaně. Typicky jde o projev: Proč kandiduji a jaký mám program?
- termín inspirován kampaněmi z 19. st., kdy kandidát cestoval od města k městu a přednášel např. z pařezu
- typicky pak např. Trumanova whistle-stop campaign (1948) (<http://www.youtube.com/watch?v=KytYJZnhA80>)
- založena obvykle na projevu kandidáta na stranickém sjezdu
- cílem není generovat zprávy, spíše zaujmout voliče a lokální média
- obsah velmi předvídatelný, obvykle trvá pět minut

Struktura stump speech

- pozdravy, specifika místa, historky, propojení
- proč kandidujete právě teď a v tomto období
- popis, co kandidatura způsobila ve společnosti, kdo inspiroval, kdo podpořil atd.
- argumenty proč nevolit opoziční kandidáty nebo stranu
- seznam věcí, které ve funkci uděláte
- výzva k pomoci a důvody popírající hlavní argumenty opozice proti kandidátovi
- rozbor: <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/graphic/2008/02/26/GR2008022600417.html>

The Candidate (1972)

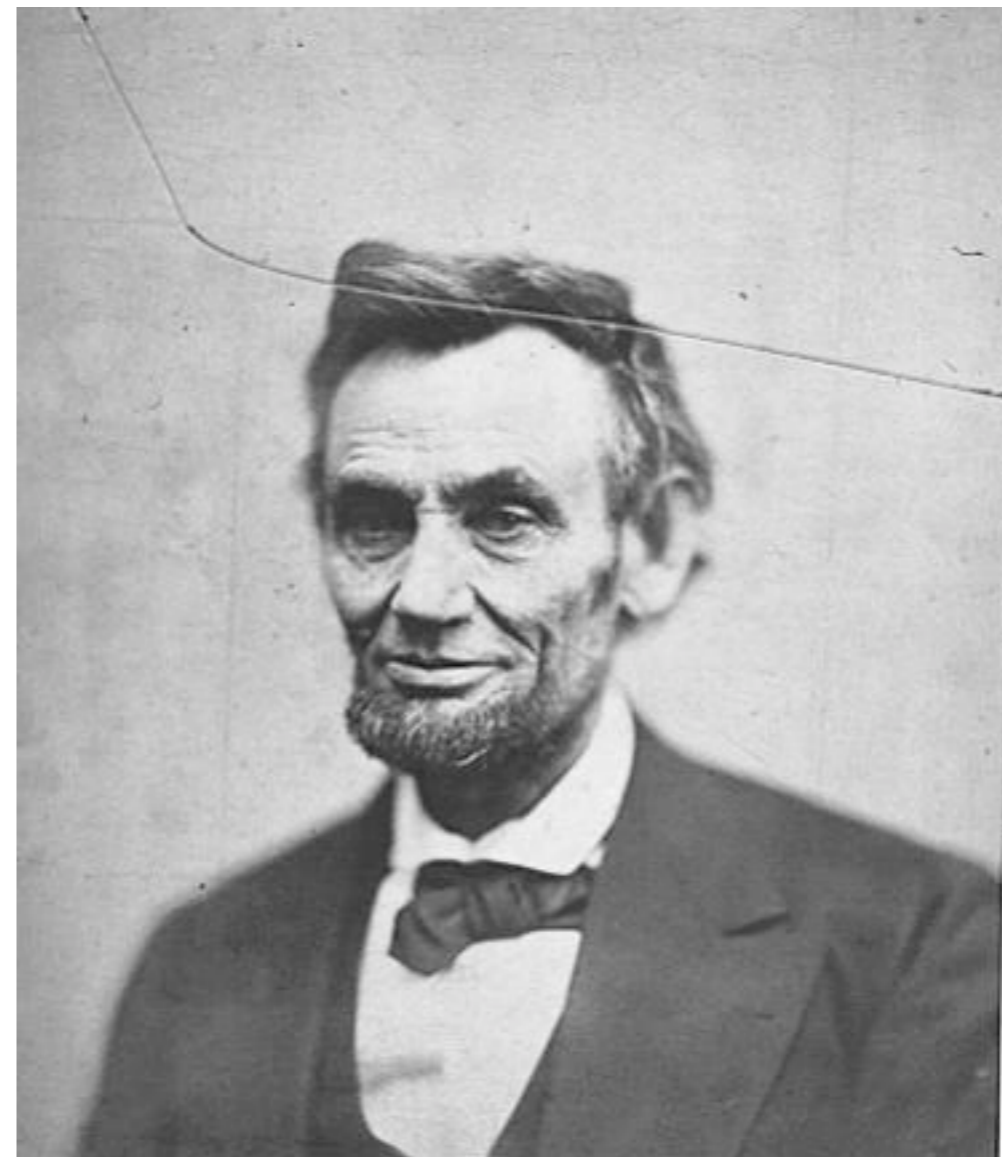
Inaugurační projev

Zvláštní události (válka)

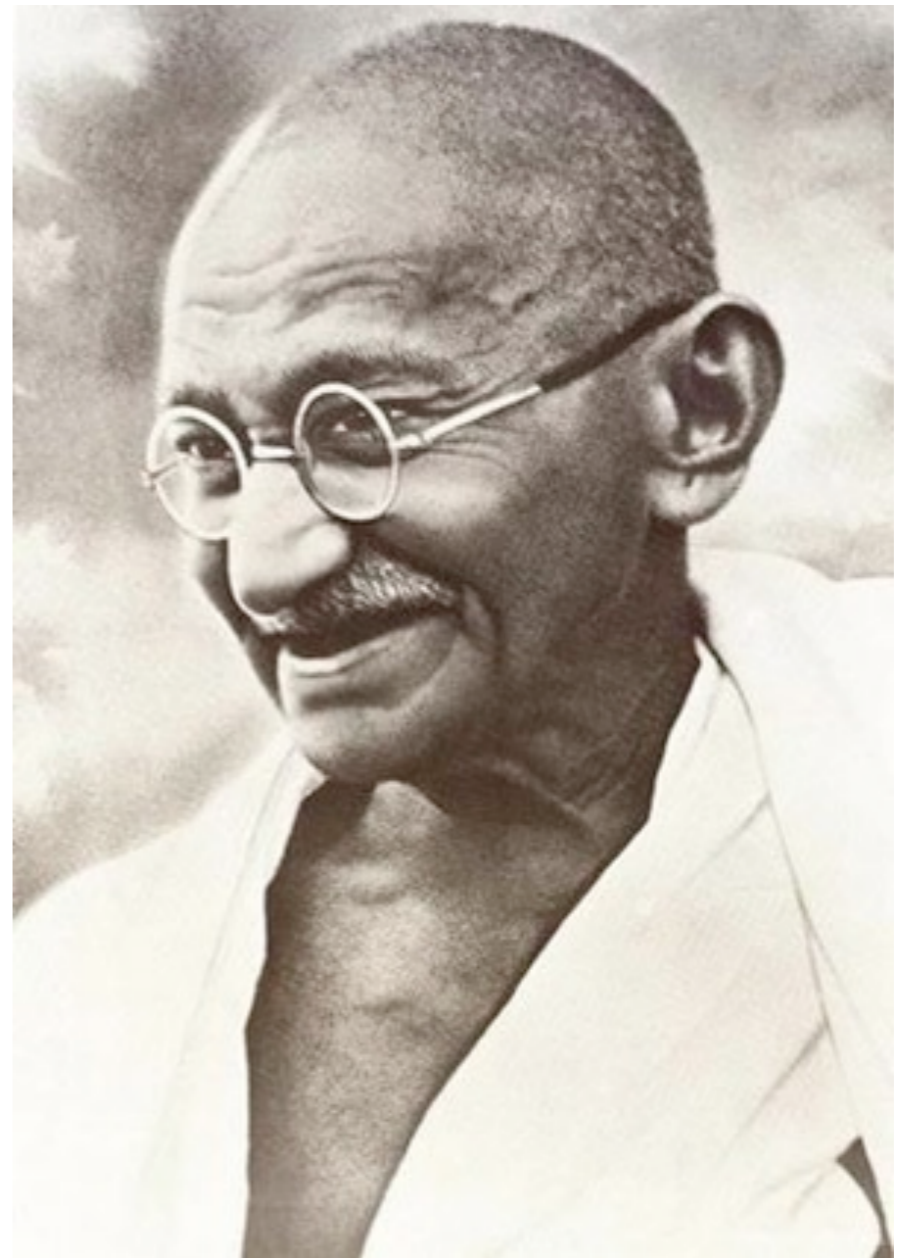
Zvláštní události (válka)

Výroční projev

Zvláštní události

Projev na sjezdu

Diplomatické události

Psaní politických projevů

- Co dělá projev politickým?
- Vytvořit a sdělit hlavní message
- Jazyk a rétorika (synekdochy, metafory, sound-bites and rétorické pomůcky and zarámování tématu)
- Co dělá projev nezapomenutelným?
- Dopady elektronického věku?

Plánování projevu

- příležitost
- téma/message
- posluchači
- mluvčí

Proces psaní

- porady, na kterých se hledá širší kontext, důležité body, identifikuje a upresňuje se hlavní sdělení a další momenty, které chce mluvčí ve své řeči zmínit
- vlastní průzkum a rešerše na dané téma, aby bylo možné projev obohatit o příklady, případové studie, anekdoty atd.
- úvaha o publiku a příležitosti (TV publikum, mezinárodní publikum, straničtí kolegové, nepřátelská atmosféra, stadión, ples atd.)
- vybroušení bodů, témat, pozic a hlavního sdělení a obohacení o výsledky vlastního výzkumu, tak aby vznikla informativní, originální a autentická řeč
- první draft pro vedení, revize a požadované změny

Sdělení/Message

- najít a vytvořit message
- sdělit message

Analýza

- cíle projevu
- obecnost a kontext projevu
- obsah a struktura řeči (úvod, otevření tématu, hlavní části, závěry)
- rétorické schopnosti a techniky (nadšení a spojení s publikem, humor, nonverbální komunikace, oční kontakt, práce s prostorem, vizuální pomůcky, práce s hlasem, jazyk, charisma)

Děkuji za pozornost!

petrova@fss.muni.cz